

Multilateralne razvojne banke podržale su ne manje od 82 hidroenergetska projekta širom jugoistočne Europe, uključujući i one u zaštićenim područjima, prema studiji koju je objavila organizacija CEE Bankwatch Network.

Studija zaključuje da je broj hidroenergetskih projekata u regionu koji uživaju finansijsku podršku multilateralnih razvojnih banaka i komercijalnih banaka, čak i veći od ranije poznatog.

Od 2005. godine Evropska banka za obnovu i razvoj, Evropska investiciona banka i Grupa Svetske banke odobrile su kredite i garancije u ukupnom iznosu od 727 miliona evra za ne manje od 82 hidroelektrane. Ovo uključuje 37 projekata u zaštićenim područjima kao što su nacionalni parkovi i Natura 2000 područja ili međunarodno priznate oblasti visoke vrednosti biodiverziteta kao što su značajna područja za ptice.

EBRD je najveći poznati finansijer hidroenergije na Balkanu. Banka je podržala ukupno 61 hidroenergetskih postrojenja sa 126 miliona evra, od kojih je 29 u zaštićenim područjima ili međunarodno priznatim područjima značajnim za biodiverzitet.

Iako je banka poslednjih godina bila opreznija, još uvek razmatra finansiranje hidroelektrane Babino Selo na Vrbasu kao i 15 hidroelektrana u kaskadi na reci Neretvica u Bosni i Hercegovini. Oba projekta su planirana u područjima sa bogatim biodiverzitetom.

Studija, koja predstavlja ažuriran izveštaj objavljen 2015. godine, takođe je utvrdila da novac koji plasiraju komercijalne banke igra ključnu ulogu u omogućavanju kontroverznih hidroenergetskih projekata. Finansiranje koje pružaju komercijalne banake je teže pratiti zbog nedostatka transparentnosti u sektoru, ali autori studije su identifikovali 158 postrojenja sa takvim finansiranjem, od kojih su 55 u zaštićenim područjima ili međunarodno priznatim područjima značajnim za biodiverzitet.

Najaktivnije komercijalne banke sa identifikovanim kreditima su austrijska Erste & Steiermaerkische banka i italijanska Unicredit Grupa, od kojih je svaka finansirala po 28 projekata.

Između ostalog, Erste banka je finansirala grupu od sedam postrojenja na granici Nacionalnog parka Kopaonik u Srbiji. Ove hidroelektrane, zajedno sa još osam u istom području koji se finansiraju iz drugih izvora, ostavile su veliki deo lokalnih reka sa malo ili bez vode tokom većeg dela godine.

“Finansijeri moraju preuzeti svoj deo odgovornosti i osigurati usklađenost sa lokalnim i međunarodnim standardima. Neodgovorne investicije mogu zauvek uništiti stotine netaknutih balkanskih reka”, kaže Igor Vejnović, istraživač organizacije Bankwatch zadužen za hidroenergiju i koautor studije.

“EBRD i EIB će ove godine preispitati svoje ekološke i socijalne politike. Ovo je presudna

prilika za pooštavanje pravila i isključivanje finansiranja hidroenergije u osetljivim područjima”, dodaje Pippa Gallop, koordinatorka istraživanja u CEE Bankwatch Network i koautorka studije.

“Balkanske reke su od izuzetnog značaja za Evropu. Poplava hidroenergetskih projekata ugrožava biodiverzitet i lokalne zajednice. Neprihvatljivo je da i komercijalne banke kao što su austrijska Erste i italijanska Unicredit banka podržavaju loše projekte. Ove banke imaju pristojna pravila o finansiranju hidroenergije u teoriji, ali ih ne primenjuju u praksi. Mnoge hidrocentrale koje su finansirale nikada ne bi bile dozvoljene u njihovim matičnim zemljama. Ove banke moraju zaustaviti finansiranje hidroenergije na Balkanu”, kaže Ulrich Eichelmann iz organizacije Riverwatch.

“Dobra vest je da više od hiljadu planiranih hidroelektrana još uvek nema finansiranje, tako da još uvek ima puno toga što se može uraditi kako bi se spasile jedinstvene reke na Balkanu”, izjavio je Gabriel Schwaderer, izvršni direktor EuroNatur fondacije.

Izvor: h-alter.org